

*Proč řadíme fyziokraty do KPE (odlišnosti):*

- Protože silně kritizovali merkantelisty a ukázali nový pohled ekonomického myšlení.
- Odlišovali se svým důrazem na zemědělství a chápáním ekonomie jako přirozeného řádu.

*Znaky KPE:*

- Je jim vlastní liberalismus
- Hledaly tu správnou hodnotovou teorii
- Převážná ucelenost ekonomického myšlení

*Co rozuměli ekonomové užítou hodnotou (Smith):*

- Znamená, že to, co je směnováno musí být užitečné;
- Smith – je souborem vlastností, které statek ve výrobě získává a které mu umožňují uspokojovat potřeby.

*Jak byl v KPE pojímán zisk?:*

Postupem času mu byl odjímán jeho pejorativní charakter. Např. u Saye byl chápán jako mzda podnikatele.

*Kritika KPE – směr, důraz na co:*

- Byla určena převážně na nezajímání se KPE o sociální problematiku
- Byla považována pouze za abstraktní nauku o bohatství

*Neoklasicismus v učení KPE převzal/nepřevzal:*

- Nepřevzal – zájem o dynamiku národního hosp., názor na ekonomii jako vědu o růstu národního bohatství
- Převzal – Ricardův zákon klesajících výnosů, teorii výrobních nákladů

*Rozdíl v pojetí hodnoty Malthuse a Milla:*

- Malthus vychází z teorie pracovní hodnoty akceptující účinek práce
- Mill se posunul od hodnoty více ke směně samotné

*Co je obsahem výrobních nákladů u Saye:*

Ceny služeb výrobních faktorů:

- Mzda jako cena služby, kterou poskytuje práce
- Podnikatelský zisk jako mzdu podnikatele
- Úrok je cenou služby kapitálu
- Renta je cenou služby půdy

*Proč je podle Bastiata společnost harmonická:*

Protože problémy, které jsou v ekonomii kritizovány jsou pouze zdánlivé. Harmonii zájmů odvozuje od kapitalistické snahy max. zisk

*Co má společného Carey a List:*

Protekcionalismus v hospodářství

*Teorie realizace v 19.století:*

Říká, že v podmínkách akumulace dochází k zaostávání poptávky a vytvořená produkce nemůže být tedy realizována za důchody vytvořené při jeho výrobě.

*Příčiny vykořisťování u Milla:*

Byly vyvolány tržními silami na trhu práce

*Milova teorie reciproční poptávky:*

Vysvětluje, že mezinárodní hodnota (směnný poměr) se utváří v intervalu, jehož hranice tvoří národní náklady

*Milovy návrhy na reformu:*

- Zrušení námezdního poměru výrobním družstevnictvím
- Odčerpání pozemkové renty pomocí daní
- Omezení dědického práva

*Co kritizoval Brentano na KPE:*

V mírném rozsahu připouštěl nevyhnutelnost zákonodárného regulování sociálně-ekonomického rozvoje.

*Ricardův zákon komparativních výhod:*

Vysvětluje, že směna mezi zeměmi se může rozvíjet i když absolutní výhody všeho výroby zboží jsou na straně jedné země

*Malthusova populační teorie:*

Má charakter přirozeného zákona a říká, že podmínky obživy rostou řadou aritmetickou a populace řadou geometrickou

*Zákon klesajících výnosů (Ricardo a Thunen):*

Říká, že každý vklad zvýší výnos, ale přírůstek výnosu bude pokaždé nižší

*Sayův zákon trhu:*

Říká, že agregátní nabídka si vždy vytvoří stejnou agregátní poptávku

*Axiómy Seniora:*

- Hedonistický princip
- Malthusova populační teorie
- Zákon rostoucích výnosů v průmyslové výrobě
- Zákon klesajících výnosů v zemědělské výrobě

*Kritika KPE podle Sismondiho:*

- KPE je rozvíjena jako abstraktní nauka o bohatství a nevěnuje pozornost dosažení skutečného fyzického blahobytu
- Je jednostranně orientována na výrobu bohatství a nevěnuje pozornost následkům výroby a přerozdělování

*Nová politická ekonomie Sismondiho:*

- Nesmí vnímat stávající poměry jako dané
- Nesmí zůstatvat lhostejná k negativním jevům
- Musí bdít nad blahobytem společnosti a prosazovat ho

*Zisk podle Blanca:*

Rozdělil by jej na:

- prémii ke mzdě
- sociální rezervní fond
- fond akumulace

*Fourierovy falangy:*

Měly zdokonalit společnost obnovením spojení výroby a spotřeby a nahrazením starého systému dělby práce novým – tzv. soustavou podle zájmů

*Grayova reforma:*

Navrhovala zavedení tzv. pracovních peněz, kterými by se přímo určovalo množství práce obsažené ve výrobcích a k tomu založením tzv. směnné banky

*Klesající míra zisku:*

- Byl poměr zisku k vynaloženému kapitálu a tento poměr měl klesající tendenci.
- Marx tuto příčinu vysvětlil tím, že klesá podíl práce na zálohovaném kapitálu.

*Prostá a rozšířená reprodukce (Marx):*

Odpovídá na otázku, zda je možné, aby se výroba znovuobnovila bez poruch a zda je možné realizovat celkový produkt

*Neoklasiци prosazovali:*

Používání matematických metod v ekonomii

Teorii mezní produktivity

Ukazovali vzájemné působení nabídky a poptávky

Zajímali se o tržní rovnováhu

Zajímali se o optimální alokaci zdrojů

*Princip ekvivalence (Aristoteles):*

Říká, že v obchodu dochází pouze k výměně jedné formy hodnoty za jinou, ale stejně velkou

*Rysy pro regulaci zahraničního obchodu u raného a rozvinutého merkantilismu:*

- Omezování a zabraňování dovozu spotřebního zboží, zejména luxusního
- Zabraňování vývozu surovin a nezpracovaných zemědělských výrobků

*Názor merkantilistů na hospodářský liberalismus:*

Ukazuje, že v něj jednoznačně nevěřili a prosazovali spíše úlohu státu jako zasahovatele do hospodářství.

*Význam Lista pro vývoj ek.myšlení:*

- Bojoval za zavedení výchovných cel
- Navrhoval tzv. výchovný protekcionismus

*Marxova teorie výrobní ceny:*

Výrobní ceny jsou pracovní hodnoty transformované tak, aby všechny kapitály přinášely stejnou míru zisku.

*Míra nadhodnoty:*

Je dána poměrem nadhodnoty a hodnoty pracovní síly (m:v)

*Marxova nadhodnota:*

Je přebytek nově vytvořené hodnoty nad hodnotou pracovní síly

*Rozdílné názory Marxe a Proudhona:*

Jsou v pohledu na vlastnictví. Proudhon by zachovával soukromé vlastnictví

*K čemu využíval Marx kategorii hodnoty pracovní síly:*

K určení tzv. nadhodnoty a z ní vycházela teorie vykořisťování

*Znaky kameralismu:*

- Idea aktivní obchodní bilance a silného státu
- Důraz na populační růst
- Zdroj bohatství je ve výrobě a zemědělství
- Aktivní bilance zvyšuje zaměstnanost

*Kdy se soukromé vlastnictví vychýlilo od normálního stavu:*

Bylo to přesně 13. 4. roku 1840 a oznámil to pan Proudhon ve své stati *Co je to vlastnictví?*

*Teorie imputace (Menger):*

Jde o přenos hodnoty ze spotřebních statků na statky kapitálové

*Co bylo podle kanonistů součástí spravedlivé ceny:*

- Náklady na výrobu
- Náklady obchodníků na dopravu a prodej + přiměřený zisk obchodníka
- Daně, cla, mýta a jiné poplatky, které musí být obchodníkem uhrazeny

*Izolovaná a rozvinutá směna:*

Přichází od rakouských ekonomů. Izolo. – střetává se jeden kupující a prodávající; rozv. – střetává se více kupujících a více prodávajících na trhu

*Náklady obětované příležitosti podle Wiesera:*

Subjektivní užitečnost druhé nejlepší příležitosti, které se výrobce musí vzdát, aby mohl získat daný statek.

*Zákon mezních párů, autor + co:*

Bohm-Bawerkův pojem. Kupující a prodávající, kteří určují horní a dolní hranici ceny na trhu, kde je více kupujících a více prodávajících. Tvoří jej nejméně konkurenceschopný kupující a nejméně konkurenceschopný prodávající.

*Statky podle Megera (Megerova škála):*

Dělení statků na statky prvního pořadí (vstupují do konečné spotřeby) a statky vyššího pořadí (vstupují do výrobní spotřeby)

*Smithovo dogma:*

Je založeno na tom, že hodnota přenesená je co do výše závislá na práci vynaložené na výrobu surovin a zařízení v předcházejících výrobcích, kdy byl vynakládán rovněž kapitál a práce.

*Smithův paradox:*

Ukazuje, že hodnota zboží nemůže být odvozena od jeho užitečnosti (příklad vody a diamantu)

*Rozdíl v pojetí hodnoty u Smitha a Ricarda:*

- Smith má tzv. důchodovou teorii hodnoty
- Ricardo má pracovní teorii hodnoty

*Smithova politická ekonomie:*

- Hospodářský liberalismus
- Zdrojem bohatství je vynakládání práce a to její množství a produktivita
- Akumulace kapitálu
- Dělná práce
- Sklon ke směnování je člověku vlastní a je impulsem pro pohyb hosp. systému

*Cantillonův efekt:*

Říká, že přicházejí-li peníze do oběhu z těžby drahých kovů, má to vliv spíše na růst cen. Přicházejí-li ale z aktivní obchodní bilance zahraničního obchodu, povzbuzuje to hospodářskou aktivitu a zvýšení produkce.

*Jak se díval Hume na merkantilisty:*

Ostře kritizoval merkantilistické ztotožňování peněz s bohatstvím a dokazoval, že množství peněz v zemi nemá žádný vliv na její reálné bohatství.

*Renta podle Smitha a jak souvisí s náklady:*

Je přebytek ceny nad náklady a mezi náklady tedy nepatří

*Čím ovlivnili ekonomii:*

- J. Child – zákonným stanovením úrokové míry
- Petty – zavedl pojem Přirozené ceny
- J. Wieser – zavedl pojem Náklady obětované příležitosti

*Rozdíl mezi pozitivním a relativním ziskem u J. Steuarta:*

- Pozitivní neznamená pro nikoho ztrátu a zvyšuje celkové bohatství společnosti
- Relativní je ztrátou a nezvyšuje celkové bohatství společnosti

*Doplň jména k:*

pracovní peníze – John Gray

levný úvěr - P. J. Proudhon

národní pracovní síly – L. Blanc

*Co říká pojem vykořisťování v 19. století:*

Říká, že kapitalista si ponechává tzv. nadhodnotu, kterou vyrábí dělník, čímž jej vlastně vykořisťuje

*Marxova rozšířená reprodukce (podmínka)*

Předpokládá, že výroba bude nejen reprodukována ale i rozšířena, podmínkou rozšíření je akumulace části nadhodnoty v dodatečný kapitál